

Statnett
v/ Torkel Bårdsgjerde

Deres referanse: Innspill tariffmodell
Vår saksbehandler: Andreas Strandskog
Vår dato 11.04.2025

Offshore Norges innspill til Statnetts forslag til ny tariffmodell

Offshore Norge viser til [Høringsnotat – Ny tariffmodell](#) som ble sendt på høring 13. februar 2025 med høringsfrist 4.april 2025. Offshore Norge har fått utsatt høringsfrist til 11.april 2025.

Offshore Norge er arbeidsgiver- og interesseorganisasjon for selskaper på norsk sokkel. Forslaget fra Statnett påvirker flere av våre medlemmer innen olje- og gasssektoren som er store enkeltforbrukere eller direktekunder av transmisjonsnettet med et effektuttak på over 15 MW og forbruk på 100 GWh.

Statnett foreslår tre endringer i tariffmodellen med virkning fra 2026:

1. Innføre et kapasitetsledd i den årlige tariffen
2. Stille krav om at store enkeltforbrukere deltar i spot- og reservemarkedene for å motta tariffreduksjon
3. Øke bidraget fra balanseansvarlige aktører.

Utover dette har Statnett også foreslått syv andre tiltak som krever forskriftsendring og som derfor må utredes på lengre sikt.

Mangelfull dialog og utredning

Offshore Norge mener at forslagene burde vært grundigere utredet før de ble sendt på høring, blant annet fordi både virkninger og konsekvenser av forslagene er usikre. Det gjelder særlig forslaget om krav til deltagelse i spot- og reservemarkedene som vilkår for å få redusert tariff for store forbrukere. I høringsnotatet ber Statnett om tilbakemelding fra kundene på hvor mye fleksibel kapasitet de kan stille tilgjengelig på kort sikt, og hvor store eventuelle ekstrakostnadene er for å øke kapasiteten. Dette er informasjon våre medlemmer trenger lengre tid til å fremskaffe enn det høringsfristen tillater, og det er informasjon Statnett burde hentet inn og vurdert før de sendte forslag til ny tariffmodell på høring.

Statnett har heller ikke klarlagt hvordan kravet om å tilby fleksibilitet skal operasjonaliseres og måles, og det er dermed ikke mulig å vurdere den samlede effekten av forslagene som påvirker noe som er en viktig rammebetingelse for vår næring.

Både i denne sammenhengen og på generelt grunnlag etterlyser Offshore Norge en tettere dialog med Statnett. Siden forrige justering av tariffmodell i 2021 har Statnett avvirket flere formelle samarbeidsarenaer, herunder sagt opp samarbeidsavtalene som ga kundeorganisasjoner drøftingsrett i tariffspørsmål. Som et minimum burde Statnett ha invitert til et innspillsmøte med berørte næringer før forslaget ble sendt på høring. Statnett burde også etablert en prosess for datainnsamling som tar høyde for at informasjonen som etterspørres kan være konkurransesensitiv og ikke egnet for deling i offentlige høringsinnspill.

Næringen trenger forutsigbarhet

Statnett skriver i høringsnotatet at forbruksprofilen til store enkeltforbrukere bidrar til en kostnadmessig besparelse. Likevel er forslagene fra Statnett bygget på en forutsetning om at store enkeltforbrukere ikke bidrar med tilstrekkelig nettnytte til å forsvare dagens industritariff, med mindre de også stiller med fleksibelt forbruk i spot- og reservemarkeder. Offshore Norge mener at høyt og stabilt industriuttak er til nytte for nettdriften, samtidig som det også sikrer høy utnyttelse av nettinvesteringene. Dette er en nyttevirkning som ikke blir hensyntatt overfor store enkeltforbrukere med mindre de fortsatt får en redusert nett-tariff. I tillegg betaler næringen anleggsbidrag når prosjekter utløser investeringer i nettet og er pålagt systemvern. Offshore Norge mener derfor det er gode grunner til å beholde dagens industritariff.

Det vises videre til at gjeldende tariffmodell for industrien ble endret for bare fire år siden. Stabile rammebetingelser er viktig for all industri. Hyppige endringer i tariffmodell bør derfor unngås, og det er viktig at endringer er godt utredet slik at man gjennomfører endringer som bidrar til måloppnåelse og ikke har utilsiktede virkninger.

Olje- og gassnæringen forventer økte kostnader på flere områder fremover, og det er uheldig med store endringer som får konsekvenser for lønnsomheten i en syklisk bransje. Statnett skisserer en betydelig kostnadsvekst i årene som kommer, og også med dagens modell vil industriens kostnader øke framover. En konsekvens av forslaget fra Statnett er at den reduserte tariffen til industrien reduseres eller forsvinner helt. Flere av forslagene på kort og lenger sikt innebærer også at en større andel av tariffinntektene betales av industrien.

Offshore Norge mener videre at Statnett bør merke seg signalene fra EUs ren industri-plan og rettsakten [Affordable Energy - European Commission](#). Der oppfordres medlemslandene til å redusere energiprisene og nettkostnadene for å bidra til økt konkurransekraft. Går Norge i motsatt retning, vil norsk offshoreindustri tape konkurransekraft og få større utfordringer med å nå klimamålene.

Markedet må finne løsninger på økt fleksibilitet

Statnett foreslår å bruke tariffen i transmisjonsnettet som et virkemiddel for å gi incentiver til å øke deltagelsen i reservemarkedene. Olje- og gassnæringen har samlet sett et høyt forbruk fordelt på flere nettnivåer. Deltagelse i reservemarkeder kan derfor være aktuelt for aktører i vår næring, men det bør være utformingen av markedene og de priser man forventer å oppnå som skal bestemme dette og ikke incentiver gjennom tariffen. Offshore Norge deler heller ikke Statnetts vurdering om at deltagelse i reservemarkeder kan vurderes som et nettmessig forhold som gir grunnlag for å differensiere tariffen, jf forskriftskrav om at tariffen kun kan differensieres utfra objektive og kontrollerbare kriterier basert på relevante nettforhold.

[I oppdaterte retningslinjer for utøvelse av systemansvaret \(24-2\)](#) har Statnett fått en ramme på 75 millioner NOK årlig for å øke likviditeten i reservemarkedene. Ordningen skal i første omgang gjelde ut 2028. Offshore Norge mener at Statnett bør ta i bruk ordningen og se virkningen av denne før de vurderer om det er behov for også å knytte reduksjon i tariffen til et krav om deltakelse i reservemarkeder. På denne måten kan man sikre at det er de rimeligste ressursene som tar på seg de nødvendige kostnadene for å sikre tilstrekkelig likviditet. Dette vil være i tråd med Statnetts vedtekter og [FoS §4 d](#) (*i størst mulig utstrekning gjøre bruk av virkemidler som er basert på markedsmessige prinsipper*).

Det er stor forskjell på forbruks- og industrikunder, og deres mulighet til å redusere forbruket i korte perioder. Europeisk energisikkerhet hviler i stor grad på stabile og sikre leveranser av olje og gass fra Norge. Olje- og gassproduserende installasjoner forutsetter jevn tilgang på kraft for pålitelig drift med høy oppetid. Mulighet for å være fleksibel er derfor ikke nødvendigvis knyttet til høy spotpris. Eksisterende anlegg er heller ikke tilrettelagt for hurtige svingninger eller fleksibilitet i strømtilførsel. Deltagelse i reservemarkedene kan derfor kreve investeringer, ombygging eller tekniske tilpasninger, og det bør påberegnes økte kostnader for å være aktive i reservemarkedene. Offshore Norge ser at økt tilgang på fleksibilitet er viktig for effektiv utnyttelse av kraftnettet, og mener at Statnett bør gå i dialog med industrien for å se på individuelle muligheter for deltakelse i markedene.

Kapasitetsleddet må sees i sammenheng med de andre forslagene

Reinvesteringer og økt etterspørsel etter kapasitet er sentrale kostnadsdrivere for strømmettet. Gitt at man får på plass riktige incentiver kan det være fornuftig å se på løsninger som kapasitetsledd og reservasjonsavgift. Statnett foreslår et kapasitetsledd med ett nivå på 100 000 NOK/MW. Kapasitetsleddet vil ifølge Statnett ikke gi grunnlag for tariffreduksjon. I 2025 betaler industri med tariffreduksjon 135 000 NOK/MW. Det foreslåtte kapasitetsleddet tilsvarer dermed ca 75 prosent av den tariffen industrien betaler i dag. Restfastleddet som det vil bli gitt en reduksjon på, vil dermed utgjøre en betydelig mindre andel enn i dag. For all industri er stabile rammebetingelser viktig. Innføring av et kapasitetsledd, og nivået på dette, bør derfor også gjøres som del av en samlet vurdering av alle tariffelementer og hvilken konsekvens det får for kundene.

Som et videre innspill til utforming av et kapasitetsledd i tariffen vil Offshore Norge anbefale Statnett å legge til grunn det avtalte volumet i nettavtalen. Kundens maksuttak vil ofte variere mye i forhold til Statnett sin topplast time, og vi er av den oppfatning at å legge til grunn 1 time eller 15 minutters topplast i løpet av året vil slå svært uheldig og tilfeldig ut. Noen sektorer har behov for å teste utstyr og nød-prosedyrer årlig. I den sammenheng kan forbruket bli svært mye høyere enn det man bruker i regulær drift. Slike tester avtales i forkant med Statnett og legges til perioder av året der kortvarig høyt uttak ikke er en utfordring for systemdriften.

Innspill til forslagene som skal vurderes på lengre sikt

Statnett ber også om innspill og synspunkter på forslagene som presenteres på lengre sikt, som marginaltapsleddet, reservasjonstariff, anleggsbidrag, samlokaliseringsrabatt, endringer i topplasttimer, tariffing av reaktiv effekt samt innmatingstariffen. Offshore Norge støtter det videre arbeidet med å utrede forslagene på lengre sikt. Vi har allerede gitt noen overordnede innspill til RMEs utredning om å endre regelverk for anleggsbidrag og innføre betaling for tilknytning i tidlig fase. Statnetts forslag og reservasjonstariff bør ses i sammenheng med RMEs arbeid. Offshore Norge har foreløpig ingen kommentarer til de andre forslagene, men vi

forventer å bli tatt med i det videre arbeide som utføres av Statnett og andre relevante myndigheter.

Oppsummering av våre innspill

Offshore Norge støtter Statnett i at det er behov for å vurdere om dagens tariffmodell er tilpasset framtidens kraftsystem. Statnett har et stort investeringsbehov fremover for å møte økt etterspørsel fra industri og samfunn. For å unngå at kostnadsbelastningen for kundene blir for stor, er det viktig at Statnett fokuserer på kostnadseffektivitet og forholdet mellom kost og nytte i både utvikling og drift av nettet.

Statnetts høringsnotat inneholder flere forslag til økt brukerbetaling på lenger sikt. For å få en best mulig tariffmodell bør alle forslagene til betaling fra brukerne sees i sammenheng. I det videre arbeidet med å utvikle tariffene er det viktig at kundene blir involvert gjennom hele prosessen. Det bør derfor settes i gang et arbeid der alle elementer sees samlet, og endringer i tariffmodellen bør avvende et slikt arbeid.

Det bør derfor ikke gjennomføres endringer i tariffmodell fra 2026, men videreføre gjeldene modell inntil en grundig vurdering der all tariffelementer sees i sammenheng er gjennomført.

Med vennlig hilsen
Offshore Norge

Sign.
Hildegunn T. Blindheim
Administrerende direktør